

Eyssler Fanni, a Szilfid cégére, Svabl Nepomuk János, a mézesbácsi ÉS EGYÉB RÉGI CUKROS HISTÓRIÁK...

A magyar főváros már a középkorban is híres volt iparosainak és kézműveseinek kiváló képzettségéről. Egyik leghíresebb iparunk már ósidők óta a *cukrászipar* volt. Pesten már a XV. század végén van nyoma egykori okmányokban a „*Kalácsütők utcájának*“. Az első mesterek itt sütöttek pástétomot, fehér süteményt, zsemlyét. Keletről jött hozzánk az a *cukrász-mézeskalács* ipar, mely mindenféle édességet: gyümölcsöt, citromot, csokoládét, piszláciát kevert a tésztaiba. Edes *italokat* is kínáltak a vendégeknek, olasz vándoriparosok készítették első ízben *fagylatot* is. Budavár török megszállása alatt azután keleti ízlésű édességek is készültek itt török édességboltokban, így törökméz, rachakulum, stb. Egy nádcukorból és égetett borból készült italt is mértek „*pirágvíz*“ elnevezés alatt.

Budaváraban

már 1500 körül működött fehérsütő, 1600 körül török pogácsasütő, 1700-ban kalácsütő. Névszerint szerepel azután 1785—1800-as években az *első budai „polgári csokoládékészítő“ Verderber Mátyás*. Az utódja pedig *Svább Nep. János* 1800—1827-ben szerepelt a céhkönyv tanulsága szerint mint „*cukrász- és mézeskalácsosmester*“. A legrégebbi cukrászboltot Pesten nyitotta 1734-ben egy olasz, a második igazolt cukrászboltot 1820-ban alapította a mai *Ruszwurm* helyén *Svábl* mester. Amikor a Várba került, kulatta, hol volt itt régebben a török uralom alatt „*török cukrászda*“ és jó üzleti szimattal ugyanezen a régi helyen: a Szentháromság-utca 7. számú házban nyitotta meg az első budai cukrászboltot.

Itt tanyáztak

ugyanis régebben a török halvé és pogácsasütők. Egy másik régi budai cukrászmester volt *Richler* Leonárd, aki a mai Kapisztrán-téren meglátott hetipiacokon árulta sátorban készítményeit. Kitérő „*pozsonyi patkót*“ is árult, ezért nevezték el sátorát röviden „*patkósütődének*“. Később méz- és cukorköpenyeges süteményt, papálcikákra húzott datolyát, diót is árult.

A Szentháromság-utcai cukrászbolt tulajdonosa 1847—1867-ig *Müller* Antal volt.

A szabadságharc éveiben azonban Pesten is volt már több cukrászbolt. Így *Görgey* tábornok főszakácsmestere, a lengyel származású *Korcsák* János nyitott ilyen „*fagylatját*“ 1850 körül a mai *Kristóf-téren*. Ez a „*Szilfid*“-hez volt címezve, a cégéblán egy szépséges táncosnő szerepelt, aki nem volt más, mint az akkoriban világhíres *Eyssler* Fanni, a wieni ope-

ra táncosnője. Híres budai „*fagylatda*“ volt a „*Bellevue*“, a mai *Hunfalvy-utca* 6. szám alatt, melyet *Egy Mayer* Péter nevű cukrászmester vezetett, ide járt a budai aranyfiatal-ság. A budai Fő-utcán volt egy másik híres cukrászbolt is, a „*Flora*“. Még ma is meglévő cégéblája *Flóra* istenasszonyt jelképezi gyümölcsökkel körülvéve. Ez *Friedl* mester tulajdona volt. A Színház-téren, a mai *Vörösmarty-téren*, híres *fagylatda* volt a *Fischer* János boltja.

Mindezekből napjainkig

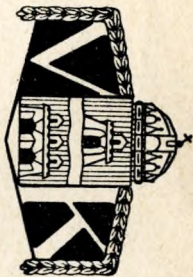
csak a *Ruszwurm* maradt meg. Régi helyén most készül megünnepelni újjáépítésének 150 éves évfordulóját. A budavári ostrom szerencsére nem pusztította el a híres cukrászdát, erősen megviselte ugyan a bombázás, de a régi *biedermayer-pultok*, *vitrinek* és bennük a régi *bábúk*, *cukrosdobozok*, *viasz- és cukorfigurák* megmaradtak, sőt az *ősök képet* is. Egyik képen látható *Ruszwurm* mester, egy *Barabás-modorban* készült színes rajz szépséges feleségét ábrázolja. Több képen a *Müller-ősök* láthatók, kiknek leszármazottja a *Ruszwurm*-család.

Egy érdekes tollrajz

is látható: 1840-ben egy ismeretlen művész készíttette. Egy szerelmes pár ül a cukrászdában, a leány *krinolin* szoknyában, a férfi *díszes huszár-ruhában*. A pult mögött ül az akkori cukrászmester, *Müller* Antal és *sanda szemekkel* vigyáz a jó értékesökre.

A *Ruszwurm*-cukrászdából sok pesti híres cukrász került ki, így *Kugler* Henrik, a *Gerbeaud* világhíres cukrászda megalapítója is. A *Ruszwurm*-háznak pedig sok érdekes lakója volt, 1848—49-ben itt lakott *Jellasics* tábornok, 1842-ben pedig pár napig *Petőfi* Sándor. A nevezetes ház újjáépítését rövidesen befejezik, a Műemlékek Országos Bizottsága tervét szerint folyik az újjáépítés.

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:	Eyssler Fanni, Szilfid			Tárgy	640. 24	Oszályozás
Cím:	Cégere, mézesbácsi, egyéb cukros történelmi			Hely	"Ruszwurm" cukrászda	
Forrás:	Demokrácia			Idő	"1947"	
(Hely)	(Idő)	(Köt. v. fiz.)	(Oldal)	Helyszám		
	1947. szept. 14.					

Székesfővárosi házi nyomda 1926 — 8891